

CLAUDE CAHUN UNDER HUDEN

PRESSEMEDDELELSE

MED VÆGTSTANG OG TRUTMUND

I udstillingen *Under huden* præsenterer Kunstmuseum Brandts for første gang i Danmark en stor, retrospektiv udstilling med den franske kunstner og aktivist Claude Cahun

At mange af vor tids nye strømninger ikke starter med os i nutiden, bliver tydeligt i mødet med den franske avantgardekunstner, forfatter og aktivist Claude Cahun. Allerede tidligt i 1900-tallet var flydende køn, seksualitet og identitet i centrum for hende og partneren Marcel Moores iscenesættelser og kunst. Og allerede under 2. verdenskrig udgjorde de to kvinder en slags poetisk modstandsbevægelse mod nazisterne med små "papir-patroner" med demoraliserende beskeder, smuglet ned i tyskernes lommer.

I de nøje opstillede scenarier i udstillingen er det eneste sort-hvide ved Cahuns kunst netop tonerne på de mange fotografier. Ellers emmer hendes liv og værker af de nuancer, der har givet hende en plads på den internationale kunstscene i de senere år: legesyg men ikke bange for samtidens alvorlige temaer, en anerkendt kunstner i sit miljø, men også en velbevaret hemmelighed i den brede offentlighed, en rebel men aldrig et offer. Hun var på én og samme tid både i opposition til - og et produkt af - sin tid og sit miljø.

Det er første gang, et dansk kunstmuseum viser en stor retrospektiv udstilling med den franske kunstner, aktivist og forfatter Claude Cahun. Udstillingen rummer mere end 70 fotografier og fotomontager og er skabt i samarbejde med Cobra Museet i Amstelveen og Jersey Heritage Collection.

"Åbningen af 'Claude Cahun - Under huden' er udtryk for, at vi på Brandts i 2023 fortsætter satsningen på internationale navne og samarbejdet med udenlandske museer. Vi har desuden året igennem fokus på nogle af de store identitetspolitiske temaer. Samtidig ligger udstillingen i naturlig forlængelse af museets store interesse for fotografi, med afsæt i vores samling på 11.000 fotografiske værker", siger Stine Høholt, direktør for Kunstmuseum Brandts.

PRIVILEGERET OG MODIG

Claude Cahun var forud for sin tid. Men samtidig var hun også i tråd med det miljø, hun voksede op i, og hvor der var plads til at udfolde sig frit.

Cahun blev født Lucy Renée Mathilde Schwob i 1894 i Nantes. Som barn af velhavende, intellektuelle og frisindede jødiske forældre - faderen redaktør og onklen journalist og forfatter – kom hun i kontakt med mange af tidens kunstnere og markante tænkere. Hun fik mulighed for at udgive sine tekster i en tidlig alder og fri adgang til det farverige avantgardemiljø i Paris. Cahun var især inspireret af surrealismen, og blev med tiden selv en central figur og del af inderkredsen i den surrealistiske bevægelse i Paris.

Som teenager forelskede hun sig i illustratoren Marcel Moore, der blev hendes livsledsagerske både privat og i kunsten. Da Cahuns far lod sig skille fra moderen, giftede han sig med Marcel Moores mor – og de to kvinder kunne bo sammen som stedsøstre uden åbent at være et par. Sammen skabte de fotografier, fotomontager og bøger og blev et af de hotteste par i mellemkrigsårenes parisiske kunstnermiljø.

Allerede som helt ung betragtede Claude Cahun kønnet som en kunstig samfundsskabt konstruktion. Sammen med Marcel Moore legede hun med kontrasterne i køn og identitet. Som vægtløfter med læbestift og hjerter på kinderne, eller i kjole og med et maskulint kropssprog – alt velkendt var til diskussion. Det var også allerede som teenager, hun skiftede navn til det kønsneutrale Claude.

KALEJDOSKOPISK INDBLIK

Cahuns originale fotoværker var, som datidens teknik gav mulighed for, små. Et særligt træk ved udstillingen *Claude Cahun – Under huden* er, at fotografierne er nye prints i stort format. På den måde bruges moderne teknik til at sætte fuld fokus på de mangfoldige teatraliske og fortællende detaljer i værkerne, som det ikke tidligere har været muligt at præsentere på denne måde.

“Ikke mindst de store fotografier giver et kalejdoskopisk indblik i et bemærkelsesværdigt og inspirerende livsværk, som rummer et stort identitetsmæssigt nybrud og et modigt visuelt billedsprog. Det er ikke uden grund, at Cahuns billedsprog stadig den dag i dag inspirerer alt fra design- og modeverdenen til foto- og billedkunsten”, siger udstillingens kurator, museumsinspektør Marianne Ager.

BERØMTE PATRONER AF PAPIR

Ud over de mange fotografier rummer udstillingen også flere tekster og eksempler på de såkaldte ”papir-patroner”.

Da 2. verdenskrig og antisemitismen nåede Paris, flyttede Cahun og Moore til den britiske kanalø Jersey, og da nazisterne imod forventningen også besatte øen, gik parret aktivt ind i modstandskampen. Blandt andet sneg de papirlapper i lommerne på de tyske soldaters uniformsjakker med små demoraliserende tekster på. Kunstnerparrets ikkevoldelige modstand rystede besættelsestropperne dybt, og man var overbevist om, at der var tale om en stor organiseret partisanbevægelse på Jersey.

Situationen spidsede til i forbindelse med begravelsen af en højt profileret tysk soldat på øens kirkegård, hvor mange landsmænd deltog. Cahun og Moore havde inden ceremonien sneget sig rundt og sat sedler på alle de tyske soldaters grave med teksten *“Endelig er krigen ovre for mit vedkommende”*.

Nazisterne afslørede Cahun og Moore, og de blev smidt i fængsel og dømt til døden. Skæbnen ville dog, at befrielsen nåede frem til Jersey, før dødsdommene blev eksekveret, og parret blev løsladt i maj 1945.

Historien om de små digte og beskeder er blevet genstand for ny opmærksomhed, efter den amerikanske historiker og forfatter Jeffrey H. Jackson i 2020 udgav bogen *Paper Bullets*, som blev indstillet til flere prestigefyldte priser. Bogen beskriver, hvordan de to kvinder, som rummede alt det, nazisterne anså som "degenereret", via deres mod og opfindsomhed viser os, hvor vigtig kunst kan være som udtryk for modstand.

Under huden er beretningen om en moderne, frygtløs og legende kunstner, der sammen med sin partner gjorde livet til én stor performance både privat og offentligt.

Udstillingen åbner på Kunstmuseum Brandts d. 10. februar 2023.

FAKTABOKS

- Claude Cahun – Under huden: 10.02.23 – 23.07.2022.
- Udstillingen er skabt i tæt samarbejde med Cobra Museum of Modern Art og Jersey Heritage Collection. Udstillingen rummer mere end 70 fotos, fotomontager og tekster.
- Claude Cahun (1894- 1954) blev født som Lucy Renée Mathilde Schwob i Nantes. Som teenager forelskede hun sig i illustratoren Marcel Moore (født Suzanne Malherbe). Skæbnen ville, at Cahuns far giftede sig med Marcel Moores mor. Og således blev kæresteparret også stedsøstre. Cahun og Moore havde et livslangt forhold, der også var et arbejdsfællesskab. Sammen skabte de fotografier, fotomontager og bøger.
- Kunstnerisk var det især surrealisterne, der inspirerede Cahun, og med tiden blev hun selv en del af inderkredsen i den surrealistiske bevægelse i Paris.

PRESSE

For yderligere information eller interview med direktør Stine Høholt eller kurator Marianne Ager kontakt:

Kristian Dyg / kristian.dyg@brandts.dk / 27537025
Susanne More / susanne.more@brandts.dk / 26856002

FORSLAG TIL BILLEDETEKSTER

Pressefotos er tilgængelige via <https://brandts.dk/presse>

I AM IN TRAINING DON'T KISS ME

CLAUDE CAHUN AND MARCEL MOORE, 1927, COURTESY OF THE JERSEY HERITAGE COLLECTIONS:

Claude Cahun optrådte ofte i sine værker i tøj, der betragtes som maskulint. Derved underminerede hun de traditionelle forventninger om kvindelighed. På dette billede, hvor hun er klædt som bodybuilder, kombinerer hun mandlige og kvindelige karakteristika. Hendes lyse trøje med påmalede brystvorter er en parodi på det typiske billede af den mandlige bodybuilder med nøgen overkrop. Den spottende tekst på brystet – "*Jeg træner, kys mig ikke*" – modsiges af læberne, der tværtimod ser ud, som om de beder om at blive kysset, samt af hjerterne på kinderne.

UNTITLED (CAHUN WITH MIRROR IMAGE)

ARTISTS: CLAUDE CAHUN AND MARCEL MOORE, 1928. COURTESY OF THE JERSEY HERITAGE COLLECTIONS:

Da Cahun var blot 15 år gammel, mødte hun Marcel Moore, født Suzanne Malherbe. Cahun beskrev deres møde som et lynnedslag - kærlighed ved første blik. Efter Cahuns far blev skilt fra moderen, giftede han sig med Moores mor, og de to kærester blev således stedsøstre.

De forblev et fasttømret par hele livet og arbejdede sammen om publikationer, fotografier og fotomontager. Mange af de udstillede værker i udstillingen på Kunstmuseum Brandts er et resultat af samarbejdet mellem Cahun og Moore - blandt andet dette portræt af Claude Cahun fra slutningen af 1920'erne. 1920'erne.

UNTITLED

CLAUDE CAHUN AND MARCEL MOORE, 1920, COURTESY OF THE JERSEY HERITAGE COLLECTIONS:

For Cahun var både litteratur og fotografi midler til at udfordre de faste forestillinger om køn. De udstillede fotografier viser blandt andet hvordan Cahun barberede håret af hovedet, hvilket var helt usædvanligt for kvinder dengang. Hun forklarede sit ønske om at gøre sig fri af de kvindelige køns karakteristika med blandt andet dette citat: *"Det er ikke uden grund, at jeg barberer min isse, trækker mine tænder ud og skjuler mine bryster. Alt, hvad der spærrer vejen for mig".*